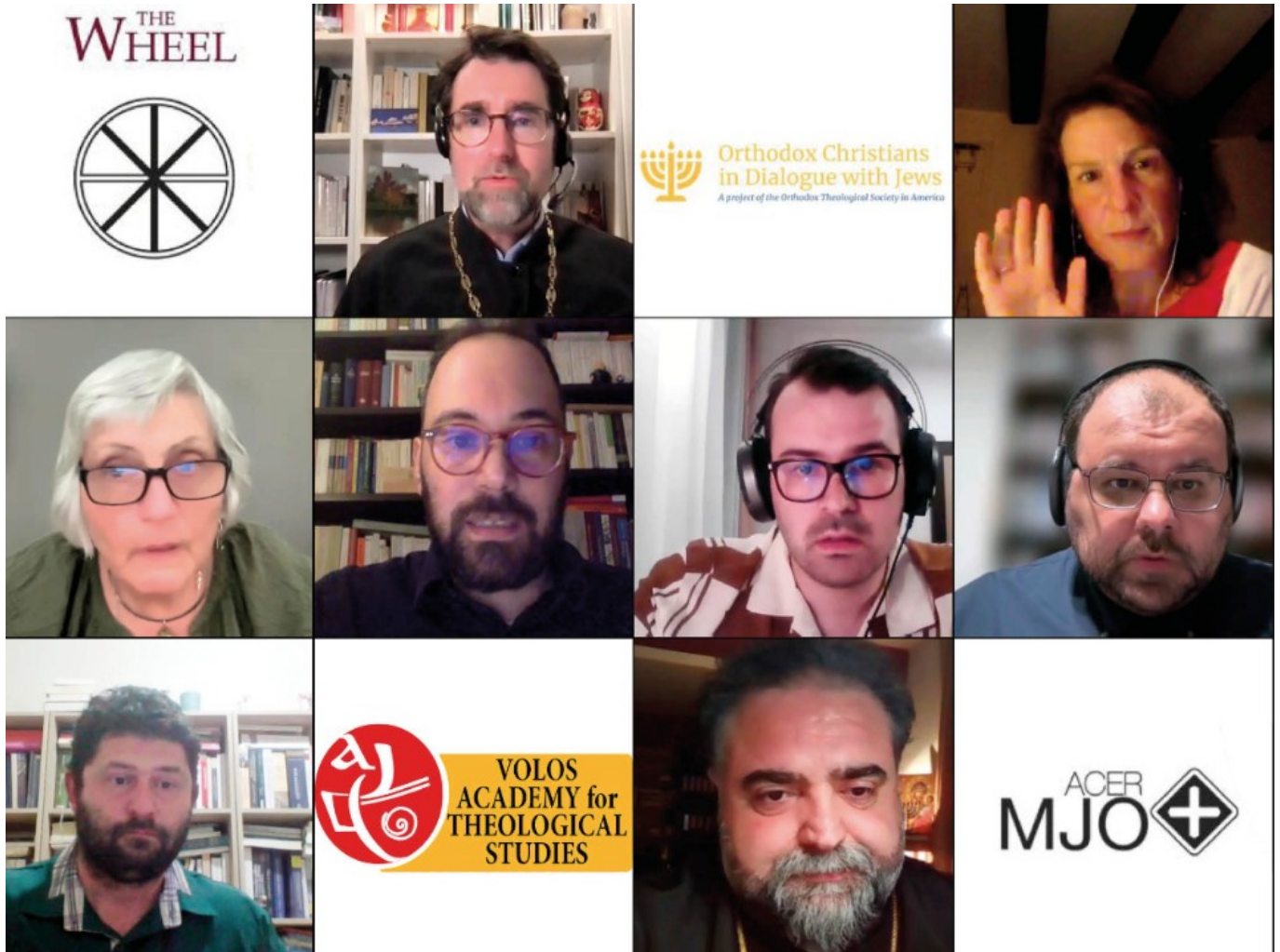

Τιμώντας την 80η επέτειο της απελευθέρωσης των κρατουμένων των ναζιστικών στρατοπέδων συγκέντρωσης, τους τελευταίους μήνες του Β' Παγκοσμίου Πολέμου, το περιοδικό The Wheel, ο οργανισμός «Ορθόδοξοι Χριστιανοί σε διάλογο με τους Ισραηλίτες» (Orthodox Christians in Dialogue with Jews), η Ακαδημία Θεολογικών Σπουδών Βόλου και η Χριστιανική Δράση Ρώσων Φοιτητών - Ορθόδοξη Κίνηση Νέων (Action Chrétienne des Étudiants Russes, ACER-MJO) συνδιοργάνωσαν, την Τετάρτη 23 και Πέμπτη 24 Απριλίου 2025, ένα διαδικτυακό συνέδριο με θέμα «Η Ορθόδοξη Εκκλησία και το Ολοκαύτωμα». Το Συνέδριο περιελάμβανε τέσσερις συνεδρίες με 20λεπτες ομιλίες και ανοιχτή συζήτηση μεταξύ όλων των συμμετεχόντων στο τέλος.

Την Τετάρτη 23 Απριλίου, μιλώντας για το πλαίσιο του Ολοκαυτώματος, ο ραββίνος Δαβίδ Σάντμελ (Διεθνές Συμβούλιο Χριστιανών και Εβραίων) μίλησε για την ανάγκη συνεχούς υπόμνησης του Ολοκαυτώματος, ειδικά μεταξύ των Ορθόδοξων Χριστιανών, δίνοντας έμφαση στην αντιεβραϊκή ρητορική πολλών ορθόδοξων ύμνων αλλά και στην ορθόδοξη εμπειρία διώξεων, συμπεριλαμβανομένης της πρόσφατης κατάστασης στη Μέση Ανατολή. Στη συνέχεια, ο π. Τζέφρεϋ Ρέντι (Πανεπιστήμιο του Τορόντο) παρουσίασε το θεολογικό πρόβλημα που θέτει το Ολοκαύτωμα στην Ορθόδοξη Χριστιανική παράδοση, εστιάζοντας στην περιορισμένη Ορθόδοξη συμμετοχή στη θεολογική συζήτηση περί Ολοκαυτώματος, την απροθυμία των Ορθόδοξων για αυτοκριτική και για μάθηση από άλλους και την εγγενή Ορθόδοξη παραδοσιοκρατία. Κλείνοντας αυτή τη συνεδρία, η Όλγα Μέγιερσον (Πανεπιστήμιο Τζωρτζτάουν) διερεύνησε τον υποσυνείδητο αντισημιτισμό που ενστάλαξε στα χριστιανικά μυαλά η υμνογραφία της Εκκλησίας, ειδικά οι ύμνοι της Μεγάλης Παρασκευής, και αναζήτησε πιθανούς τρόπους υπέρβασης αυτής της κατάστασης.

Στη δεύτερη συνεδρία, ο π. Χίλντο Μπος (Εκκλησία Αγίου Νικολάου, Άμστερνταμ) κατέθεσε τις οικογενειακές του αναμνήσεις από περιπτώσεις βοήθειας Εβραίων κατά τη διάρκεια του Ολοκαυτώματος στην Ολλανδία, τονίζοντας το γεγονός ότι ήταν μια απλή και αυτοσχέδια πράξη ανθρωπισμού από ανθρώπους διαφόρων θρησκευτικών υποβάθρων. Λαμβάνοντας τον λόγο, ο Ανδρέας Αλεξόπουλος (Ακαδημία Θεολογικών Σπουδών Βόλου) παρουσίασε την περίπτωση της Αγίας Μαρίας Σκομπτόβα του Παρισιού και τον τρόπο που εφάρμοσε στη ζωή το μήνυμα του Ευαγγελίου, ενώ η Όλγα Λόσκιι παρουσίασε το παράδειγμα του π. Κύριλλου Αργέντη, τονίζοντας το γεγονός ότι οι Χριστιανοί, όταν αδιαφόρησαν για τη δεινή θέση των Εβραίων, έγιναν ένα είδος νέων Φαρισαίων, θεωρώντας τη βασιλεία του Θεού ως αποκλειστική τους ιδιοκτησία.

Την Πέμπτη 24 Απριλίου, η τρίτη συνεδρία αφορούσε τη συμπεριφορά των επίσημων Ορθόδοξων Εκκλησιών κατά τη διάρκεια του Ολοκαυτώματος. Ο Ράσκο Λόμπαρ (Ινστιτούτο Βαλκανικών Σπουδών, Σερβία) παρουσίασε την αμφιλεγόμενη προσέγγιση

της Σερβικής Εκκλησίας, συμπεριλαμβανομένου του θαυμασμού της για τον Ναζισμό στα χρόνια του Μεσοπολέμου, αλλά και των ανθρωπιστικών πράξεων και τη διάσωση Εβραίων κατά τη διάρκεια της Γερμανικής Κατοχής της Σερβίας. Ο Ιονούτ Μπιλιούτσα (Ρουμανική Ακαδημία) παρουσίασε την ανάλογη κατάσταση στη Ρουμανία, η οποία ήταν σύμμαχος της ναζιστικής Γερμανίας, με μαζική συμμετοχή του κλήρου στους διωγμούς και την εκμετάλλευση των Εβραίων, αλλά και με πολλές περιπτώσεις, ιδίως ιερέων με υψηλή μόρφωση, που έδειξαν αλληλεγγύη στον εβραϊκό πληθυσμό και έσωσαν πολλές ζωές κατά τη διάρκεια του Ολοκαυτώματος. Τελευταίος ομιλητής της συνεδρίας, ο Νίκος Κουρεμένος (Ακαδημία Θεολογικών Σπουδών) παρουσίασε την κατάσταση στην Ελλάδα, όπου πολλοί υψηλόβαθμοι κληρικοί, συμπεριλαμβανομένου του Αρχιεπισκόπου Δαμασκηνού, βοήθησαν σημαντικά τους Εβραίους να ξεφύγουν από τις διώξεις, αλλά και όπου τα Μοναστήρια του Αγίου Όρους προσέφυγαν στον Χίτλερ ζητώντας την προστασία της μοναστικής κοινότητας. Η τελευταία ομιλία, του π. Φιλόθεου Μαρούδα (Ακαδημία Θεολογικών Σπουδών), προσέγγισε το Ολοκαύτωμα στο πλαίσιο του διαθρησκειακού διαλόγου, της τρέχουσας συζήτησης για τη βιοηθική και την υποστήριξη του Παγκόσμιου Συμβουλίου Εκκλησιών.

Στην ανοιχτή στρογγυλή τράπεζα που ακολούθησε, με συντονίστρια την Ίνγκα Λεόνοβα (περιοδικό The Wheel), συζητήθηκαν οι παραπάνω παρουσιάσεις και μελέτες περιπτώσεων, ενώ σε σχέση με τα διδάγματα του Ολοκαυτώματος αλλά και την τρέχουσα περίπλοκη κατάσταση στη Μέση Ανατολή, τέθηκε το κρίσιμο ζήτημα της τύχης των χριστιανικών κοινοτήτων της περιοχής, που αντιμετωπίζουν αφενός την ισραηλινή κατοχή και αφετέρου την πίεση του ισλαμισμού και του φονταμενταλισμού.

Η βιντεοσκόπηση του συνεδρίου είναι διαθέσιμη στο κανάλι YouTube του περιοδικού The Wheel, στη διεύθυνση <https://tinyurl.com/wheelshoah>.

ΠΗΓΗ: [Ιστότοπος Ακαδημίας Θεολογικών Σπουδών Βόλου](#)